

INFONOTA

Aan: aanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH-diensten), bijstandsorganisaties, diensten ondersteuningsplan (DOP), gemachtigde experten, groenezorginitiatieven, multidisciplinaire teams (MDT), multifunctionele centra (MFC), observatie-/ diagnose- en behandelingsunits (ODB), organisaties voor vrijetijdszorg, ouderinitiatieven, revalidatiecentra (REVA), forensische VAPH-units, vergunde zorgaanbieders (VZA), gebruikersverenigingen met informatieloket

19 mei 2020

INF/20/122

Contactpersoon Hanna Steenwegen en Ann Van den Abbeele

E-mail beleid@vaph.be

Telefoon 02 249 33 34 (Hanna) en 02 249 33 54 (Ann)

Bijlagen /

Doorstart van ambulante/mobiele begeleiding en collectieve dagondersteuning in de sector personen met een handicap - **UPDATE**

Geachte mevrouw of heer,

Vanuit de zorgaanbieders en de gebruikers van VAPH-ondersteuning komt steeds nadrukkelijker de vraag om duidelijkheid te krijgen over wanneer een geleidelijke doorstart mogelijk zal zijn van de diverse werkvormen, en hoe die dan veilig kan gebeuren.

Rekening houdend met het ruimere kader dat vanuit de projectgroep Richtlijnen en de Taskforce COVID-19 Zorg werd geïntroduceerd en op basis van de verwachtingen inzake een spoedige doorstart van bepaalde deelwerkingen in de sector voor personen met een handicap, vindt u hierbij in eerste instantie de richtlijnen

voor de deelwerkingen 'ambulante en mobiele ondersteuning' en 'collectieve dagondersteuning'.

Zeer binnenkort zullen ook richtlijnen voor de MFC's verspreid worden, mee afgestemd op de gedeeltelijke opstart van het onderwijs. Afgestemd op de algemene richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad zullen we vervolgens ook onderzoeken hoe de geleidelijke versoepeling van de maatregelen binnen de residentiële settings voor volwassenen kan vorm krijgen.

Deze infonota is een update van INF/20/117. Aangepaste passages zijn geel gemarkeerd.

1. Algemene principes bij de doorstart

Sinds medio maart 2020 werd de werking en dienstverlening in de sector personen met een handicap drastisch ingeperkt met de maatregelen ter bestrijding van COVID-19. **Vanaf 18 mei 2020** kunnen die beperkende maatregelen enigszins versoepeld worden en is een gedeeltelijke en geleidelijke doorstart van de werking en dienstverlening mogelijk.

We benadrukken dat met deze nota een algemeen kader gecreëerd wordt dat de essentiële randvoorwaarden beschrijft die vervuld moeten zijn om op een veilige manier de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap opnieuw op te starten.

We geven hierbij aan

- **vanaf wanneer** (ten vroegste),
- **welke deelfacetten** van de werking en dienstverlening opgestart kunnen worden,
- **onder welke voorwaarden**.

Elke individuele organisatie maakt binnen dit algemeen kader zelf de afweging wanneer een feitelijke (gedeeltelijke) doorstart van de werking en dienstverlening opnieuw mogelijk is. Iedere organisatie kent immers een eigen context en eigen omstandigheden en zal dus een haalbare vertaling moeten maken van de algemene richtlijnen naar zijn specifieke situatie. Een goed evenwicht tussen zorg en veiligheid staat daarbij voorop. We zijn ervan overtuigd dat, mits de nodige voorzorgen, een voorzichtige en geleidelijke opstart kan gebeuren. We gaan er dan ook van uit dat elke organisatie, met inachtneming van de veiligheidsmaatregelen, ook effectief stappen zet naar een uitbreiding van de dienstverlening.

De Vlaamse overheid voorziet in een 'startpakket' aan chirurgische mondmaskers en handalcoholgel, zodat er voldoende materiaal voorhanden is bij de doorstart. De chirurgische mondmaskers zijn niet bedoeld om in te zetten waar een textiel masker volstaat. Van cliënten wordt verwacht dat ze maximaal zelf instaan voor een mondmasker.

We vragen elke organisatie om een **'plan voor doorstart'** te maken. Met dat plan gaat de organisatie na wat de mogelijkheden zijn op het vlak van personeel en infrastructuur, hoe en vanaf wanneer de vooropgestelde randvoorwaarden ingevuld kunnen worden, hoe er gecommuniceerd zal worden naar het personeel en de

gebruikers ... De organisatie bespreekt het plan met het betrokken personeel via overleg met de werknemersvertegenwoordiging (de CPBW/vigerende sociale overlegkanalen/alle personeel). Er wordt daarbij ook rekening gehouden met de richtlijnen van de federale generieke gids. Het plan en de uitvoering ervan worden **periodiek geëvalueerd en bijgestuurd** indien nodig.

Opgelet: de richtlijnen kunnen wijzigen. Bij een ongunstige evolutie van COVID-19 kunnen de versoepelde maatregelen ook opnieuw teruggedraaid worden.

We vragen de organisaties om ook zelf **gericht en proactief te communiceren naar de eigen gebruikers en het personeel**. Verwijs daarbij ook steeds naar de informatie die het VAPH aanbiedt:

- de informatie die voor personen met een handicap wordt uitgewerkt, is te raadplegen via: www.vaph.be/maatregelen-corona-personen-met-handicap;
- de digitale VAPH-nieuwsbrief: wie zich abonneert krijgt hem standaard 1 keer per maand in zijn mailbox, of vaker in bijzondere tijden als deze coronacrisis. Abonneren kan via www.vaph.be/nieuwsbrief.

Naar aanleiding van deze infonota INF/20/117 werd ook [een mededeling voor de budgethouders](#) gepubliceerd.

De helpdesks van het VAPH blijven beschikbaar om de vragen te beantwoorden:

- vragen van organisaties: avf@vaph.be of 02 249 36 66
- vragen van budgethouders: budgetbesteding@vaph.be of 02 249 30 00

2. Doorstart van ambulante en mobiele begeleiding

2.1 WANNEER?

Vanaf **18 mei 2020** is een gedeeltelijke en voorwaardelijke doorstart van de ambulante en mobiele ondersteuning mogelijk.

2.2 WAT?

Volgende diensten en organisaties kunnen hun werking en dienstverlening deels en voorwaardelijk opnieuw opstarten:

- Diensten ondersteuningsplan
- Psychosociale ambulante en mobiele begeleiding psychosociaal vanuit rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) (inclusief individuele begeleiding aan begeleid werkers)
- Psychosociale ambulante en mobiele ondersteuning vanuit de vergunde zorgaanbieder (inclusief individuele begeleiding aan de begeleid werker)
- Ambulante en mobiele ondersteuning vanuit het multifunctioneel centrum
- Mobiele assistentie en globale individuele ondersteuning vanuit de vergunde zorgaanbieder
- Bijstandsorganisaties

- Diensten maatschappelijk werk van de mutualiteit voor wat betreft de opmaak van ondersteuningsplannen persoonsvolgend budget (OP's PVB)
- Multidisciplinaire teams (toeleiding)
- Diagnosecentra voor volwassenen (WVCB en OC OLO)
- Individuele begeleiding geïnterneerden in de gevangenis
- Individuele ondersteuning vanuit de vrijetijdzorgorganisaties

Individuele ondersteuning op afstand blijft ten zeerste aanbevolen in die situaties waar het een waardevol en effectief alternatief is voor de fysieke face-to-faceondersteuning. Zo kan de organisatorische en personele druk van de doorstart en face-to-facecontacten mogelijk nog enigszins beperkt worden.

Als een **face-to-faceondersteuning** aangewezen is, zoals bijvoorbeeld in het kader van module B bij de MDT's, dan wordt bij voorkeur geopteerd voor ambulante ondersteuning binnen de voorziening, op de dienst zelf of in een daarvoor ingerichte externe setting. Zo heeft de professional immers een optimale controle over de toepassing en naleving van de principes van social distancing en hygiëne.

Huisbezoeken kunnen georganiseerd worden, mits de nodige voorwaarden inzake social distancing en hygiëne kunnen nageleefd worden. Als dat niet mogelijk is in de woon- en leefruimte van de cliënt, dan moeten veilige alternatieven gezocht worden zoals bijvoorbeeld 'walk and talk', raam- en deurcontacten, gesprek in de tuin ... en moet er gericht gebruik gemaakt worden van beschermend materiaal.

Groepsbegeleidingen kunnen georganiseerd worden mits het lokaal waar de begeleiding plaatsvindt voldoende afstand tussen de deelnemers toelaat en het beschikbare meubilair en materiaal voor en na elke begeleiding ontsmet kan worden. Ook moet bekeken worden of de ruimere infrastructuur, zoals ingangen en wachtruimtes, toelaat om meerdere bezoekers gelijktijdig te ontvangen.

2.3 ONDER WELKE VOORWAARDEN?

2.3.1 Enkele basisregels

Doorstart van de ondersteuning kan **niet voor personen met acute symptomen** van de bovenste of onderste luchtwegen (hoesten, niezen, keelpijn, hoofdpijn, koorts): voor hen is geen ambulante of mobiele face-to-faceondersteuning mogelijk; ondersteuning op afstand (telefoon, online gesprek) kan wel en wordt ten zeerste aanbevolen. Enkel in zeer uitzonderlijke situaties kan er toch overgegaan worden tot fysiek contact, maar dan moeten de strikte veiligheidsmaatregelen in acht genomen worden zoals van kracht voor de verzorging en ondersteuning van personen met een (vermoeden van) COVID-19-besmetting.

Tijdens alle activiteiten geldt het principe van social distancing (min. 1,5 meter) en respecteert elke deelnemer (cliënt en begeleider) de algemene voorzorgsmaatregelen met betrekking tot hygiëne.

Het is de verantwoordelijkheid van de organisatie om de infrastructuur aan te passen en om beschermingsmateriaal te voorzien. Het is de verantwoordelijkheid van iedere persoon om de basisregels toe te passen. De cliënten worden verondersteld om maximaal zelf in mondmaskers te voorzien.

[Meer gedetailleerde informatie rond hygiënemaatregelen en maatregelen rond infrastructuur en werkomgeving.](#)

2.4 PRINCIPES VOOR HEROPSTART AMBULANTE BEGELEIDING

Neem **voorafgaand telefonisch contact** met de cliënt:

- Peil naar het optreden van ziektesymptomen (van de cliënt en van het inwonende netwerk). Als de persoon of iemand behorende tot het inwonend netwerk ziektesymptomen vertoont, gaat de begeleiding niet door of wordt begeleiding geboden via alternatieve methoden.
- Maak duidelijke afspraken inzake hygiëne en social distancing. Gesprekken kunnen enkel op de dienst plaatsvinden wanneer er vermeden kan worden dat de bezoeker contacten met anderen in de voorziening of met andere bezoekers zou hebben.

De ambulante begeleidingen vinden plaats in een **speciaal daarvoor voorziene ruimte** die niet gelijktijdig benut wordt door andere deelwerkingen (bijvoorbeeld de residentiële werking van een voorziening).

De **toegang tot de ruimte** waar de begeleiding plaatsvindt, is zo geregeld dat cliënten zich niet door het hele gebouw moeten verplaatsen om ze te bereiken. De ruimte is met andere woorden steeds maximaal rechtstreeks te bereiken. De te volgen weg wordt duidelijk aangegeven.

Het **gebruik van wachtzalen wordt beperkt** tot het absolute minimum:

- In de wachtzaal van de ambulante dienst mag zich maximaal één cliënt bevinden. Als cliënten tot dezelfde contactbubbel behoren, kan daarvan afgeweken worden (bijvoorbeeld samenwonende gezinsleden).
- Als (beperkte) groepsbegeleidingen worden georganiseerd, moeten verschillende wachtruimtes voorzien worden. Of moet in de beschikbare wachtruimte minstens de sociale afstand (1,5 meter) gerespecteerd kunnen worden.
Afficheer hoeveel personen maximaal in de wachtruimte aanwezig mogen zijn.
- Zorg voor goede hygiëne in de wachtzaal.
- Verwijder niet-noodzakelijk meubilair en aankleding uit de wachtruimtes (bv. tafels, tijdschriften, waterdispenser, speelgoed ...).

Maatregelen in de **gesprekslokalen**:

- Herschik de ruimte zodat er minstens 1,5 meter afstand is tussen begeleider en cliënt(en).
- Verzoek de cliënt om voor het betreden van het gesprekslokaal de handen te ontsmetten.
- Desinfecteer na elk begeleidingscontact de 'high touch'-oppervlakken van meubels.

De begeleidingen verlopen **zoveel als mogelijk een-op-een**. Als dat niet mogelijk is, kunnen enkel personen uit dezelfde contactbubbel mee aanwezig zijn.

De begeleider past handhygiëne toe voor en na elk cliëntcontact.

Pas de regels van social distancing maximaal toe. Als deze afstand niet gevrijwaard kan worden, is voor de begeleider een chirurgisch mondmasker aanbevolen, voor zover voorradig. De cliënt draagt dan minstens een textielen mondmasker.

2.5 PRINCIPES VOOR DOORSTART MOBIELE BEGELEIDING

Een **begeleider met ziektesymptomen blijft thuis** en gaat niet op huisbezoek.

Neem **voorafgaand telefonisch contact** met de cliënt:

- Peil naar het optreden van ziektesymptomen (van de cliënt en van het inwonende netwerk). Als de persoon of iemand behorende tot het inwonend netwerk ziektesymptomen vertoont, gaat de begeleiding niet door of wordt begeleiding geboden via alternatieve methoden.
- Maak duidelijke afspraken inzake hygiëne en social distancing.
- Als wordt ingeschat dat in de thuissituatie geen veilig kader geboden kan worden, wordt tijdelijk overgeschakeld op ambulante begeleiding.

Pas de **algemene maatregelen inzake hygiëne en social distance** toe tijdens het huisbezoek.

- Tijdens het huisbezoek draagt de begeleider een mondmasker en draagt ook de cliënt een eigen textielen mondmasker.
- Voor en na elk huisbezoek wordt handhygiëne toegepast. De begeleider heeft persoonlijke handgel mee.
- Pas de regels van social distancing maximaal toe. Als deze afstand niet gevrijwaard kan worden, is voor begeleider een chirurgisch mondmasker aanbevolen, voor zover voorradig. De cliënt draagt minstens een textielen mondmasker.
- Neem persoonlijk materiaal mee (bv. balpen en dergelijke). Zorg voor zo weinig mogelijk uitwisseling van materialen.
- Probeer 'high touch'-oppervlakken zoveel als mogelijk te vermijden (raak bijvoorbeeld de klink niet aan, maar laat de cliënt indien mogelijk de deur open en dicht doen).

De begeleidingen verlopen **zoveel als mogelijk een-op-een**. Als dat niet mogelijk is, kunnen enkel personen uit dezelfde contactbubbel mee aanwezig zijn.

2.6 AANVULLENDE RICHTLIJNEN

Registratie van de begeleidingen in de GIR

Bij een doorstart worden de ambulante en mobiele begeleidingen opnieuw als voorheen geregistreerd in de GIR. De tijdelijke richtlijn om de begeleidingen op afstand als mobiele begeleiding te registreren, blijft behouden.

3. Doorstart van collectieve dagondersteuning

3.1 WANNEER?

Vanaf **18 mei 2020** is een gedeeltelijke en voorwaardelijke doorstart van de collectieve dagondersteuning mogelijk.

3.2 WAT?

Volgende diensten en organisaties kunnen hun werking en dienstverlening deels en voorwaardelijk opnieuw opstarten:

- Dagopvang door de vergunde zorgaanbieder
- Schoolaanvullende en schoolvervangende dagopvang
Opgelet: voor de doorstart van multifunctionele centra worden in onderling overleg met het beleidsdomein Onderwijs nog specifieke richtlijnen ontwikkeld. De basisprincipes zoals vermeld in deze nota zijn echter van toepassing.
- Dagopvang binnen rechtstreeks toegankelijke hulp
- Begeleid werken
- Groene zorg
- Dagwerking geïnterneerden in de gevangenis
- Outreach binnen rechtstreeks toegankelijke hulp
- Dagopvang in ouderinitiatieven
- Groepsactiviteiten vrijetijdszorg

Collectief georganiseerde **opvang en ondersteuning overdag**, waarbij meerdere mensen in groep samengebracht worden, kan opnieuw gedeeltelijk en voorwaardelijk opgestart worden.

Activiteiten binnen **initiatieven groene zorg**, binnen **begeleid werken** en **dagopvang in ouderinitiatieven** kunnen opnieuw aangeboden worden voor zover de deelnemers aan deze activiteiten niet deelnemen aan andere collectief georganiseerde dagondersteuning. Vanaf 25 mei 2020 kunnen ook cliënten die verblijven in een residentiële setting en cliënten die gebruik maken van andere collectief georganiseerde dagondersteuning opnieuw deelnemen aan activiteiten binnen initiatieven groene zorg, binnen begeleid werken en aan dagopvang in ouderinitiatieven. Er worden hierbij duidelijke afspraken gemaakt tussen de werkplek en de residentiële voorziening.

De opvang en ondersteuning van cliënten die 's avonds terug naar huis keren, blijft **strikt gescheiden** van de opvang en ondersteuning van cliënten die residentieel worden opgevangen.

Het maximaal aantal gebruikers per dag en maximaal aantal deelnemers aan een activiteit wordt afgestemd op de beschikbare ruimte en mogelijke personeelsinzet. Het principe van social distance moet gehandhaafd kunnen worden. Eventueel wordt een weekplanning opgesteld waarbij een beurtsysteem wordt toegepast.

Collectief vervoer kan georganiseerd worden mits de de algemene regels inzake social distance en hygiënemaatregelen gehandhaafd kunnen worden. Om risico's te verlagen, bekijkt men het best met de cliënt en/of zijn context hoe hij maximaal zelf de verplaatsing kan maken of dat zijn context kan instaan voor het brengen en halen.

Activiteiten buitenshuis zijn opnieuw toegelaten, voor zover ze rekening houden met de door de Nationale Veiligheidsraad opgelegde richtlijnen. Bijvoorbeeld sporten in open lucht, sporten binnen de eigen sportinfrastructuur enkel voor zover hygiënemaatregelen en social distance kunnen toegepast worden, nog geen mogelijkheid om een terrasje te doen ...

Activiteiten waar er contact is van cliënten met meerdere en wisselende 'externen' (bv. bezoekers cafetaria, klanten winkeltje ...) kunnen nog niet worden opgestart.

Vanaf 25 mei 2020 kunnen ook deze activiteiten opnieuw opgestart worden, voor zover

- de activiteit door de Nationale Veiligheidsraad is toegestaan;
- de algemene preventieve en hygiënemaatregelen worden nageleefd;
- Voor het bereiden en verkopen van voedingsartikelen (bijvoorbeeld brood, ijs) de geldende federale richtlijnen worden nageleefd.

Vanaf 25 mei kunnen ook cliënten die deelnemen aan andere collectieve dagondersteuning en cliënten die 24/7 residentieel verblijven opnieuw deelnemen aan deze activiteiten.

Het lokaal waar de activiteit doorgaat is voor externen bereikbaar via een aparte ingang en toegankelijk met respect voor de hygiënemaatregelen en toepassen van het principe van social distance.

3.3 ONDER WELKE VOORWAARDEN?

3.3.1 Enkele basisregels

Doorstart van de ondersteuning kan **niet voor personen met acute symptomen** van de bovenste of onderste luchtwegen (hoesten, niezen, keelpijn, hoofdpijn, koorts): voor hen is geen collectieve dagondersteuning mogelijk; ondersteuning op afstand (telefoon, online gesprek) kan wel en wordt sterk aanbevolen.

Tijdens alle activiteiten geldt het principe van social distancing (min. 1,5 meter) en respecteert elke deelnemer (cliënt en begeleider) de algemene voorzorgsmaatregelen met betrekking tot hygiëne. Indien er praktische hulp moet geboden worden, dan kan dit mits gebruik van het nodige beschermende materiaal. Het is de verantwoordelijkheid van de dienst of voorziening om de infrastructuur aan te passen en om beschermingsmateriaal te voorzien. Het is de verantwoordelijkheid van iedere persoon om de basisregels toe te passen.

Wanneer bij het uitvoeren van de activiteiten materiaal nodig is (bv. Een spade voor tuinactiviteiten, materiaal om te kleien ...) dan moet er **voldoende materiaal** voorhanden zijn opdat uitwisselen en doorgeven van spullen vermeden kunnen worden; voorafgaand aan en na afloop van een activiteit wordt materiaal gedesinfecteerd.

[Meer gedetailleerde informatie rond hygiënemaatregelen en maatregelen rond infrastructuur en werkomgeving.](#)

3.3.2 Principes voor doorstart collectieve dagondersteuning meerderjarigen

Neem **voorafgaand** aan de doorstart van de dagondersteuning **contact op met de cliënt**.

- Peil naar het optreden van ziektesymptomen (van de cliënt en van het inwonende netwerk). Indien de persoon of iemand behorende tot het inwonend netwerk ziektesymptomen vertoont, kan nog geen collectieve dagondersteuning aangeboden worden.
- Maak duidelijke afspraken inzake hygiëne en social distancing.
- Maak duidelijke afspraken inzake aankomst en vertrek. Spreid dit zoveel als mogelijk om onnodige contacten met derden te vermijden.
- Personen die instaan voor brengen en ophalen - bv. ouders of context - mogen de gebouwen van de dagondersteuning niet betreden. Maak duidelijke afspraken voor de mensen die van bij de auto naar binnen begeleid moeten worden.

De activiteiten binnenshuis vinden plaats in een **speciaal daarvoor voorziene ruimte** die niet (gelijktijdig) benut wordt door andere deelwerkingen (bv. de residentiële werking van een voorziening).

- Herschik de ruimte zodat er minstens 1,5 meter afstand is tussen begeleider en cliënt en tussen de cliënten onderling.
- De infrastructuur moet voldoende ruim zijn om op een veilige wijze, met inachtnaam van de afstandsregel, de dagactiviteit te kunnen laten doorgaan. Desgevallend kunnen tussenschermen geplaatst worden.
- Verzoek de cliënt om voor het betreden van het activiteitenlokaal de handen te ontsmetten.
- Desinfecteer na elke activiteit de 'high touch'-oppervlakken van meubels.
- Het maximaal aantal gebruikers per dag en maximaal aantal deelnemers aan een activiteit wordt afgestemd op de beschikbare ruimte. Het principe van social distance moet gehandhaafd kunnen worden. Eventueel wordt een weekplanning opgesteld waarbij een beurtsysteem wordt toegepast.
- De infrastructuur voor de dagactiviteit van niet-bewoners kan niet tegelijkertijd ingezet worden voor activiteiten van bewoners. Indien de lokalen toch nog worden ingezet voor de activiteiten van bewoners, dienen ze eerst grondig geïmagineerd en gedisinfecteerd te worden.

De **begeleider en de cliënten passen consequent handhygiëne toe voor, tijdens en na de activiteit**.

Tijdens de dagondersteuning dragen de begeleiders een mondmasker.

Pas de regels van **social distancing** maximaal toe. Indien deze afstand niet gevrijwaard kan worden, wordt voor begeleiders een chirurgisch mondmasker aanbevolen, voor zover voorradig. Cliënten dragen minstens een textielen mondmasker. Ook bij activiteiten in openlucht moet erover gewaakt worden dat de hygiënische maatregelen nageleefd worden.

Er moet **voldoende personeel** zijn voor de dagactiviteit op zich, voor de schoonmaak en indien van toepassing voor het begeleiden van de maaltijden.

Leveranciers mogen de lokalen van het dagcentrum niet betreden, en gebruiken indien de infrastructuur het toelaat een andere ingang dan die voor personeel en cliënten.

Maaltijden kunnen aangeboden worden indien er voldoende personeel beschikbaar is om de nodige begeleiding te kunnen bieden met respect voor social distance en algemene hygiëne. **Vanaf 25 mei kunnen**

ook cliënten betrokken worden bij de bereiding mits naleven van de algemene preventieve en hygiënemaatregelen.

De deelnemers komen maximaal met eigen vervoer. Indien er toch **(collectief) vervoer** georganiseerd wordt, dan moet dit op een veilige manier gebeuren, dit wil zeggen met respect voor het principe van social distance. Bijvoorbeeld maximaal twee personen (naast de bestuurder nog één passagier achterin) bij een gewone personenwagen; één persoon per zitrij bij grotere voertuigen. Denk vooraf na over de volgorde van ophalen en de plaats in het voertuig, aantal zetels verminderen om afstand houden te vergemakkelijken, compartimenteren met plexiglas ... .

3.3.3. Principes voor doorstart initiatieven groene zorg

De activiteiten voor personen met een handicap binnen de groenezorginitiatieven kunnen opnieuw opgestart worden als op de werkplek de principes van social distancing kunnen toegepast worden en de maatregelen inzake algemene hygiëne kunnen gehandhaafd worden. De feitelijke (modaliteiten van) doorstart wordt tussen de gebruiker, de betrokken vergunde zorgaanbieder (indien van toepassing) en de begeleider van het groenezorginitiatief onderling besproken.

Opgelet: doorstart is nog niet mogelijk voor cliënten die 24/7 residentieel opgevangen worden gedurende de periode COVID-19; cliënten die ziek zijn of waarbij er een vermoeden is van COVID-19 kunnen niet deelnemen aan de activiteiten. Vanaf 25 mei kunnen ook cliënten die 24/7 residentieel opgevangen worden opnieuw deelnemen aan activiteiten in de initiatieven groene zorg. Tussen de residentieële voorziening en de werkplek worden duidelijke afspraken gemaakt.

3.3.4. Principes voor doorstart begeleid werken

Begeleid werken kan opnieuw opgestart worden

- als de activiteiten op de werkplek zelf opnieuw zijn opgestart (in deze fase kunnen bijvoorbeeld winkels en groendiensten heropstarten, kappers en cafetaria's bijvoorbeeld nog niet),
- als op de werkplek de principes van social distancing kunnen toegepast worden en de maatregelen inzake algemene hygiëne kunnen gehandhaafd worden.

De feitelijke doorstart en de modaliteiten worden tussen de begeleid werker en zijn begeleider onderling besproken.

Opgelet: doorstart is nog niet mogelijk voor cliënten die 24/7 residentieel opgevangen worden gedurende de periode COVID-19; cliënten die ziek zijn of waarbij er een vermoeden is van COVID-19 kunnen niet deelnemen aan de activiteiten. Vanaf 25 mei kunnen ook cliënten die 24/7 residentieel opgevangen worden opnieuw begeleid werken. Tussen de residentieële voorziening en de werkplek worden duidelijke afspraken gemaakt

3.3.5. Principes voor doorstart dagwerking geïnterneerden in de gevangenis

Deze ondersteuning kan ook heropgestart worden. U dient zich hierbij te aligneren op de algemene maatregelen die uitgewerkt worden voor de hulp- en dienstverlening binnen de gevangenissen.

3.4 AANVULLENDE RICHTLIJNEN

De IDO's blijven doorlopen.

Er wordt in de GIR voorzien dat naast de gewone frequentie de werkelijke frequentie van ondersteuning tijdens corona kan worden geregistreerd.

Tijdens de sluiting van het dagcentrum mogen geen leefkosten of wettelijke bijdragen aangerekend worden. Bij gedeeltelijke opstart mogen enkel werkelijke kosten in rekening gebracht worden voor leefkosten, of mag de wettelijke bijdrage gevraagd worden (indien de cliënt nog niet in het systeem van woon- en leefkosten zit).

James Van Casteren
Administrateur-generaal